

Sabima kartleggingsnotat 1-2025

Kartlegging av moser i Askvoll kommune

Av: Torbjørn Høitomt

Kartlegging av moser i Askvoll kommune

Emneord: moser, oseanisk, ytterkyst

Innledning

Det er foretatt en kartlegging av moser og forvaltningsrelevante arter i enkelte andre artsgrupper på utvalgte lokaliteter i Askvoll kommune. Fokus var på øyer på ytterkysten og øyene og øygruppene Atløyna, Alden, Værlandet og Bulandet ble besøkt. Det ble gjort feltarbeid i tre dager og alle dagene ble (nesten) alle mosearter vi kom over registrert minst en gang. Arter som måtte samles inn ble bestemt på kveldstid med medbrakt utstyr.

Deltakere på turen av Eirik Sortevik, John Gunnar Brynjulvsrud, Perry G. Larsen, Ardian H. Abaz og Torbjørn Høitomt.

Lokaliteter

28. april

Melværrånen

Denne lokaliteten ligger på Melværet på Bulandet og omfatter noen spesielle klippeformasjoner bestående av blant annet grønnstein. Hele området er en mosaikk av nakent berg, litt myr og mye kystlynghei og tilhørende åpne standtyper, mest strandberg. Kystlyngheia er i god tilstand og virker å ha blitt brent jevning, med siste brenning i fjor eller året før. Av interessante funn her kan nevnes hinnebregne, øygardsmose (VU), kystfloke (NT), kulegråmose, pungmose, stripekrusmose, strandkjølmose (VU) og oddsåtemose (EN). Sistnevnte er ikke sett i Norge på nærmere 50 år og er trolig sterkt knyttet til kystlynghei i god hevd.

Figur 1: Nylig brent kystlynghei på Melværrånen på Bulandet.

Gjelsa på Bulandet

Veikanter og noen berg ble undersøkt. Ingen interessante funn.

Vika på Værlandet

Gammelt frukttre ble undersøkt. Her vokste blant annet vribustehette, bleikbustehette og faksbustehette.

Høgkletten

Vi gikk rundt Høgkletten og fant øygardsmose og hinnebregne på vestsiden av toppen. Dette området inngår i et større beiteområde for sau, mest i form av kystlynghei i god tilstand. Litt lite tid på lokaliteten da vi måtte rekke ferge, men trolig er det videre potensialet for sjeldne og trua moser i området nokså lavt.

29. april

Brurastakken på Atløyna

Dette er et geologisk interessant område med innslag av mange ulike bergarter. Mest interessant for oss var en type kalkfyllitt som viste seg å være svært kalkrik.

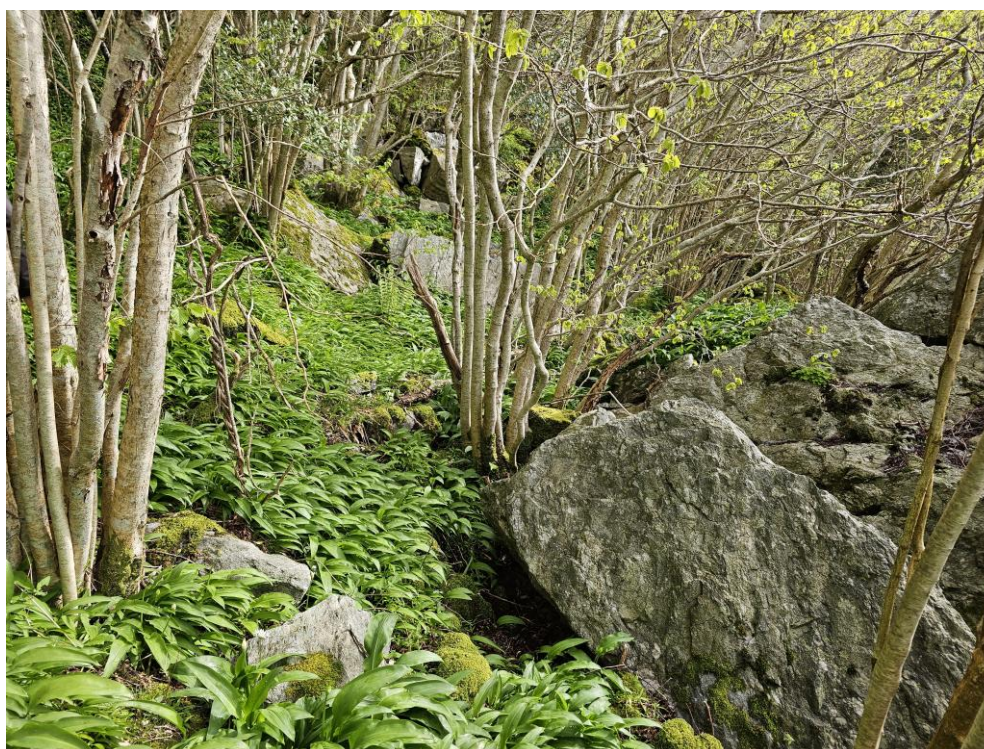
På fyllittblokker sør for fjellet fant vi mye putevrimose (s.str.), storbergrotmose, stridplanmose og andre kalkindikatorer. Under en blokk ble krøllmose (NE) påvist. Denne ble funnet ny for Norge i Trodla-Tysdal i Rogaland i 2023 og er fram til nå bare kjent fra en håndfull nærliggende delpopulasjoner der. Dette er en kalkkrevende art med nærmeste forekomster i Storbritannia. Videre oppover i kalkskrentene dukket sjeldenheter som sotkurlemose (EN), midjehårstjerne (VU), fjordknausing (VU) og glanskurlemose (DD). Alle disse artene her funnet i god avstand til nærmeste kjente lokalitet. Denne lokaliteten bør undersøkes bedre da det med stor sannsynlighet er mer spennende å finne.

Figur 2: Voksested for krøllmose (NE) ved Brurastakken i Askvoll kommune. Blokk er av kalkfyllitt og huset mange kalkkrevende arter.

Figur 3: Midjehårstjerne (VU) fra Brurastakken. Denne arten har få funn i Vestland fylke og er her svært nær sin kjente nordgrense i Norge.

Figur 4: Rik hasselskog med dominans av ramslök i feltsjiktet innunder Brurastakken.

Figur 5: Fjordknausing (VU) på kalkrikt berg på Brurastakken.

30.april

Alden

Dagen ble brukt på å gå rundt Alden. Vi hadde store forventinger til denne øya som flere av oss hadde drømt om i årevis. Det var likvel nokså langt mellom høydepunktene rent artsmessig. Nordsiden viste seg ikke å inneholde oseanisk hei slik som vi hadde håpet på. Bare noen veldig små, lite utviklete arealer med noe som minnet om hei ble sett. Rasmak og rasmakseng/grasmark dekket det meste av arealet. Noen populasjoner med øygardsmose (VU) ble sett og glansteppepose (EN) ble gjenfunnet i store mengder på en lokalitet nord på øya. På vestsiden ble det gjort gjenfunn av norsk timian (VU), før den antatt svært sjeldne skåreblonde (VU) ble funnet nede i et lite skar ut mot sjøen. Arten ble sett på to nærliggende lokaliteter. På almetrær ved gårdene på Alden ble filtbustehette funnet i dryppsonen under trærne. Denne arten er nokså lite samlet og er en kandidat som bør vurderes på nytt i neste rødlisterevisjon.

Figur 6: Glansteppemose (EN) vokste rikelig på skjellsandpåvirket strandberg på nordsiden av Alden.

Takk til Sabima for støtte til denne turen. Mange av funnene ligger allerede i Artskart og resten er på vei inn.